

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 28 лютого 2017 року № 6-1

м. Київ

Про результати фінансового аудиту Верховного Суду України

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати фінансового аудиту Верховного Суду України. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Під час аудиту отримано належні аудиторські докази для висловлення умовно-позитивного висновку.

1.1. Верховний Суд України (далі – ВСУ) в окремих випадках не дотримувався вимог наказу Міністерства фінансів України від 26.06.2013 № 611 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ»:

– у бухгалтерському обліку ВСУ в 2015 році оприбуткування комплектуючих на загальну суму 437,1 тис. грн неправильно відображено на субрахунку 113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи», тоді як для обліку запасних частин, призначених для ремонту та заміни спрацьованих частин машин, незалежно від їх вартості, передбачено субрахунок 238 «Запасні частини до транспортних засобів, машин і обладнання». Надані в рядку 150 «Баланс» (форма № 1) та в рядку 070 «Звіт про рух матеріалів і продуктів харчування» (форма № 6) дані не відповідали фактичному стану справ та не давали правильного уявлення про фінансовий стан установи в частині обліку та руху матеріальних цінностей;

– наприкінці 2016 року на рахунку 103 «Будинки та споруди» некоректно відображено частину вартості витрат на виготовлення проектно-кошторисної документації в сумі 1 615,9 тис. грн (загальна вартість – 2 027,6 тис. грн) із капітального ремонту об'єкта, який не розпочався. Для відображення таких витрат передбачено субрахунок 141 «Капітальні інвестиції в основні засоби». Як наслідок – викривлення звітності установи станом на 01.01.2017 за формою № 5 «Звіт про рух необоротних активів» та в рядку 140 розділу I «Баланс» «Незавершені капітальні інвестиції в необоротні активи».

Допущені порушення та виявлені викривлення фінансової звітності є суттєвими, але не всеохоплюючими і в цілому не перекошують інформації про загальний фінансовий стан ВСУ.

2. Виявлені аудитом інші факти порушень і недоліків при здійсненні господарських операцій та операцій з бюджетними коштами були несуттєвими, оскільки мали обмежений вплив на фінансову і бюджетну звітність об'єкта аудиту станом на 01.01.2016 та 01.01.2017 і не викривляють інформації про його загальний фінансовий стан.

ВСУ на виконання рекомендацій Рахункової палати були вжиті організаційні заходи щодо удосконалення облікової політики та забезпечення контролю за використанням бюджетних коштів. Керівництвом установи створено всі необхідні умови для організації правильного ведення бухгалтерського обліку.

Водночас аудитом встановлено недотримання у ВСУ Інструкції зі складання типових форм з обліку та списання основних засобів, що належать установам і організаціям, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів, затвердженої спільним наказом Державного казначейства України та Державного комітету статистики України від 02.12.1997 № 125/70, що створює ризики для системи внутрішнього контролю в установі, зокрема:

- інвентарна картка комплексу споруд балансовою вартістю 16 201,2 тис. грн не містила індивідуальні характеристики об'єкта з переліком об'єктів, які не обліковуються як окремі інвентарні об'єкти, та мала розбіжність щодо загальної площі на 1151,7 кв. м з даними технічної документації;

- відсутні підтверджувальні документи встановленого зразка – типові форми «Акт прийняття-здання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів» – щодо заміни комплектуючих до комп'ютерної техніки на суму 344,1 тис. грн, яка не перевищує встановленого порогу суттєвості. У зв'язку з цим не здійснювалися записи про капітальний ремонт існуючого об'єкта в інвентарній картці обліку основних засобів після ремонтування комп'ютерної техніки.

3. За винятком вищезазначеного, фінансова та бюджетна звітність станом на 01.01.2016 і на 01.01.2017 правильна, сформована з дотриманням встановлених вимог, забезпечує достовірність даних щодо надходжень, витрат бюджетних коштів і правильно визначає фінансовий стан ВСУ в усіх суттєвих аспектах.

Водночас ВСУ протягом 2015–2016 років зведена квартальна і річна фінансова та бюджетна звітність своєчасно не подавалась Рахунковій палаті, що є недотриманням вимог пункту 2.9 розділу 2 Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44.

4. Незважаючи на те, що керівництво визначило посадову особу, яка здійснює повноваження з питань внутрішнього аудиту у ВСУ, план проведення внутрішніх аудитів як на 2016 рік, так і на 2017 рік не складався та, відповідно, керівництвом не затверджувався. Внутрішні аудити в підрозділах апарату ВСУ не проводились.

Система внутрішнього контролю потребує подальшого удосконалення в частині обґрунтованого планування потреби в бюджетних коштах, ведення розрахункових операцій, документації та системних бухгалтерських записів для здійснення обліку необоротних активів і запасів, розрахунків за авансовими звітами за відрядження з підзвітними особами, використання спеціального фонду бюджету та коштів на поточні трансферти підприємствам.

4.1. Розрахунки потреби в бюджетних коштах на 2015 і 2016 роки в окремих випадках здійснювалися ДП “Автобаза Верховного Суду України” (далі – Автобаза) з недотриманням вимог Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. При цьому ВСУ як головним розпорядником бюджетних коштів не було вжито відповідних заходів, передбачених пунктом 29 цього Порядку, для недопущення включення до кошторису сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями.

4.2 ВСУ як орган управління майном не забезпечив ефективного внутрішнього контролю за фінансово-господарською діяльністю Автобазы та витрачанням нею коштів. У результаті підприємство в порушення статті 75 Господарського кодексу України провадило господарську діяльність як таку, що не відповідала головному плановому документу – фінансовому плану, а його складання взагалі було формальним і зводилось до дублювання даних минулих років. Застарілими і такими, що не відповідають чинному законодавству, є також положення основного установчого документа Автобазы – статуту.

4.3. Через ігнорування Автобазою вимог пункту 1 статті 12 Закону України від 16.07.99 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» в частині подання консолідованої фінансової звітності, що має складатися шляхом впорядкованого додавання показників фінансової звітності дочірнього підприємства СТО «Алекс» до аналогічних показників фінансової звітності Автобазы, ВСУ як засновнику Автобазы не надається повна та об’єктивна інформація, відповідно, вона не надається подальшим користувачам.

4.4. Автобазою здійснювався недостатній внутрішній контроль під час розгляду конкурсних пропозицій учасників закупівлі.

4.5. Відсутність на СТО «Алекс» розпорядчого документа, який би затверджував структуру, а також положень про структурні підрозділи, необхідність розроблення яких передбачена статтею 64 Господарського кодексу України, позбавляє керівництво підприємства можливості чітко визначати завдання, функції, права та обов’язки, а головне – відповідальність працівників, що негативно впливає на здійснення внутрішнього контролю.

5. Аудитом використання коштів для розрахунків із підзвітними особами встановлено, що в порушення пункту 5 Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 № 59, переплачено за авансовим звітом коштів на проживання на загальну суму 4,4 тис. грн, які відшкодовано під час проведення аудиту.

6. Аудитом встановлено, що на 2015 і 2016 роки штатний розпис ВСУ як бюджетної установи за формою, яка визначена наказом Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57 «Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету» (у редакції від 26.11.2012 № 1220) та передбачає перелік усіх посад працівників установи, визначення їх посадового окладу і місячного фонду заробітної плати, не затверджувався. Згідно з пунктом 40 Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, ВСУ як бюджетна установа має самостійно затверджувати штатний розпис.

7. У зв'язку з тим, що помісячні обсяги асигнувань загального фонду на 2016 рік не в повному обсязі задовольняли нагальні потреби установи, згідно з прийнятим рішенням Міністерства фінансів України кошти спеціального фонду Державного бюджету України, що надійшли від сплати судового збору (3 968,3 тис. грн), використані ВСУ на оплату праці працівників Автобази та СТО «Алекс», що не узгоджується з вимогами статті 9 Закону України від 08.07.2011 № 3674 «Про судовий збір».

8. Під час формування бюджетного запиту до проекту державного бюджету видатки на оплату праці передбачалися загальною сумою за КЕКВ 2110 «Оплата праці» без виокремлення видатків на виплату суддівської винагороди за окремим кодом економічної класифікації видатків, як це передбачено частиною 9 статті 133 Закону України від 07.07.2010 № 2453 «Про судоустрій та статус суддів».

Інструкцією щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, нормативно не врегульовано порядку застосування окремого коду економічної класифікації видатків виключно для виплати суддівської винагороди.

Такі прогалини в нормативному полі надалі будуть впливати на повноту відображення інформації про фінансовий стан ВСУ в бухгалтерській звітності.

Чинним законодавством врегульовані питання організаційного забезпечення діяльності ВСУ, водночас окремі положення законодавства в частині порядку ліквідації органів судової влади потребують додаткового нормативного врегулювання.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати фінансового аудиту Верховного Суду України затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати фінансового аудиту Верховного Суду України.

3. Відомості у формі рішення Рахункової палати надіслати **Кабінету Міністрів України** та запропонувати:

– на виконання положень Закону України «Про судоустрій та статус суддів» доручити Міністерству фінансів України внести зміни до Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, з метою нормативного врегулювання застосування окремого коду економічної класифікації видатків виключно для виплати суддівської винагороди;

– спільно з Державною судовою адміністрацією України опрацювати питання визначення механізму здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією або ліквідацією органів судової влади, з урахуванням повноважень Президента України, ДСА України та юридичних осіб органів судової влади, закріплених Конституцією України та Законом України «Про судоустрій і статус суддів».

4. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту Верховному Суду України і запропонувати:

– для відображення у фінансовій і бюджетній звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан ВСУ привести бухгалтерський облік необоротних активів і запасів у відповідність із вимогами національних стандартів і положень Закону України від 16.07.99 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

– для обліку господарських операцій застосовувати діючий План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ;

– здійснювати бухгалтерський облік основних засобів відповідно до вимог Порядку складання типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 № 818;

– вжити відповідних заходів, передбачених вимогами пункту 29 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, для недопущення під час розгляду проектів кошторисів, планів асигнувань загального фонду бюджету прийняття в кошторисах сум, не підтверджених розрахунками та економічними обґрунтуваннями;

– забезпечити контрольні процедури під час прийняття авансових звітів осіб, які перебували у відрядженнях, вжити відповідних заходів щодо повторного доведення до працівників і суддів нормативно-правових актів з питань використання коштів на службові відрядження;

– з метою підвищення ефективності управління бюджетними коштами, зменшення витрат, пов'язаних з отриманням готівки в установах банків, її доставкою та охороною, розглянути можливість переходу на банківське розрахунково-касове обслуговування із застосуванням платіжних карток для всіх працівників суду;

– з метою забезпечення обліку обсягів надходження коштів судового збору та підтвердження його сплати учасниками судового процесу вжити заходів для виявлення причин відхилення даних щодо надходження коштів судового збору та вдосконалити автоматизовані системи його обліку;

– розробити та затвердити штатний розпис бюджетної установи відповідно до вимог пункту 40 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, і наказу Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57 «Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету» (у редакції від 26.11.2012 № 1220);

– з метою дотримання вимог пункту 2.9 розділу 2 Порядку складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 № 44, своєчасно подавати зведену квартальну і річну фінансову та бюджетну звітність Рахунковій палаті;

– ВСУ як головному розпоряднику бюджетних коштів і органу управління майном забезпечити ефективний внутрішній контроль за фінансово-господарською діяльністю Автобазу і СТО «Алекс» та витрачанням ними бюджетних коштів, наданих як поточні трансферти, а також усунення виявлених аудитом порушень, зокрема:

– зобов'язати керівництво Автобазу привести у відповідність із нормами чинного законодавства статут підприємства; у своїй діяльності неухильно дотримуватися вимог законодавства про закупівлі; здійснювати господарську діяльність відповідно до вимог статті 75 Господарського кодексу України;

– зобов'язати керівництво СТО «Алекс» розробити і затвердити положення про структурні підрозділи; розробити калькуляцію платних послуг з метою відображення їх виробничої собівартості у фінансовій звітності підприємства;

– з метою виконання Закону України від 16.07.99 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 19.06.2007 № 832 «Про затвердження Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності» затребувати від Автобазу консолідовану фінансову звітність, сформовану згідно з Порядком надання фінансової звітності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419;

– для зменшення існуючих операційних ризиків забезпечити належне функціонування системи внутрішнього контролю, розробити і затвердити план проведення внутрішніх аудитів на 2017 рік.

4. Оприлюднити рішення Рахункової палати, Звіт і результати його розгляду об'єктом контролю на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В.І.